

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Агрономічний факультет

Кафедра здоров'я фітоценозів і трофології

Силабус навчальної дисципліни "Вступ до фаху"

1. Профіль дисципліни

Освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин»	Освітній ступінь – перший (бакалаврський). Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство». Спеціальність: 202 «Захист і карантин рослин». Освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин». Кількість кредитів – 5,0. Загальна кількість годин – 150. Рік підготовки, семестр – 1 н. р., I семестр Компонент освітньої програми: обов'язкова. Цикл підготовки: загальний. Мова викладання: українська.
--	---

2. Інформація про викладача

Викладач (-і)	Грицюк Наталя Вікторівна
Профайл викладача	https://polissiauniver.edu.ua/%d0%b3%d1%80%d0%b8%d1%86%d1%8e%d0%ba-%d0%bd%d0%b0%d1%82%d0%b0%d0%bb%d1%8f-%d0%b2%d1%96%d0%ba%d1%82%d0%be%d1%80%d1%96%d0%b2%d0%bd%d0%b0/
Контактна інформація	моб. тел. 097-54-22-403, e-mail: ngritsyuk78@gmail.com
Сторінка курсу в Moodle	http://m.polissiauniver.edu.ua/course/view.php?id=2242
Консультації	Очна /Онлайн (за потреби) консультація через платформу ZOOM щопонеділка з 15.00 до 16.30

3. Анотація до дисципліни

Рівень урожайності значною мірою залежить від фітосанітарного стану посівів. Відповідно до даних ФАО, у світовому сільському господарстві від шкідливих організмів (шкідники, хвороби та бур'яни) втрачається не менше третини урожаю, а в період масового їх розмноження урожай може загинути майже повністю. З огляду на це важливим резервом збільшення кількості і підвищення якості продукції, естетичного вигляду рослин є впровадження ефективних методів і засобів захисту рослин від шкідників, хвороб та бур'янів. Застосування засобів захисту рослин для контролю шкідливих організмів є невід'ємною складовою частиною сучасних технологій

вирощування культур. Правильне використання засобів захисту рослин – справа не тільки важлива, а й складна, адже асортимент препаратів надзвичайно великий і характеризується значним різноманіттям властивостей, призначень, особливостей дії, впливу на людину, тварин і корисні організми, поведінки в навколишньому середовищі та післядії.

Метою дисципліни є: формування уявлень про спеціальність 202 «Захист і карантин рослин», структуру освіти, історію і систему вищої аграрної освіти в Україні та світі, форми та організація самостійної роботи і відпочинку студентів, особливості розвитку шкідливих організмів, методи регулювання чисельності шкідливих організмів, кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Завдання полягає у ознайомленні майбутніх фахівців із змістом, об'єктами, компетентностями, навиками, зайнятим посадам, державним регулюванням у сфері захисту і карантину рослин; у вивченні методів наукової діяльності й технології, формами навчання у вищих навчальних закладах, підготовки їх до найбільш повного засвоєння навчальних дисциплін з обов'язкового, професійно-практичного циклів навчання, а також набуття знань і вмінь під час проходження навчальної та виробничої практик.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

а) загальних (ЗК):

ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 03. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та пошуку.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН 02. Розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку господарств сільськогосподарського призначення усіх форм власності та використовувати в професійній діяльності фахівця з захисту і карантину рослин

РН 09. Ефективно планувати час для отримання прогнозованих результатів діяльності із захисту і карантину рослин.

РН 10. Навчати, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних у виконанні заходів із захисту і карантину рослин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати: обов'язки та права студента; особливості організації, кадрового, матеріально-технічного, методичного забезпечення навчального процесу у ВНЗ; зміст освітньо-кваліфікаційної характеристики, освітньо-професійних програм, навчальних планів підготовки бакалаврів, спеціалістів та магістрів; графіків навчального процесу, структури ВНЗ; з особливостей кредитно-модульної системи та оцінювання знань за вітчизняними і європейськими критеріями; змісту галузевого стандарту з екології.

вміти: організовувати самостійну роботу щодо засвоєння навчальних елементів дисциплін згідно індивідуального навчального плану; адаптуватись до колективу академічної групи курсу факультету; вирішувати проблеми і задачі соціальної діяльності, користуватись інформаційними ресурсами, працювати з навчальною, науковою літературою; готуватись до оприлюднення рефератів; орієнтуватись в проблемах у галузі захисту і карантину рослин України і регіонів.

4. Організація навчання

4.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
	Денна
Лекції	24
Практичні	36
Самостійна робота	90

4.2. Зміст початкової дисципліни

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість
			годин денна форма
МОДУЛЬ 1 Організація навчально-виховного процесу у вищій школі України, перспективи та значимість майбутньої професії			
<i>Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи вищої освіти в Україні</i>			
1	T1	Тема: Поняття про освіту. Загальні проблеми сучасної системи освіти. 1. Історія виникнення ВНЗ 2. Класифікація ВНЗ за формами власності 3. Структурні підрозділи ВНЗ	15
2	T2	Тема: Освітньо-науковий процес і виробництво. 1. Науково-дослідницька робота студентів. 2. Значення громадської роботи у житті студентства 3. Студентське самоврядування	15
Разом за ЗМ 1			30
<i>Змістовий модуль 2. Організація підготовки фахівців спеціальності 202 захист і карантин рослин</i>			
3	T3	Тема: Вступ до фаху. Основи спеціальності «Захист і карантин рослин». 1. Особливості сільськогосподарського виробництва у розрізі спеціальності захист і карантин рослин. 2. Основні фактори життя і культурні рослини 3. Основи спеціальності захист і карантин рослин	15
4	T4	Тема: Особливості спеціальності 202 «Захист і карантин рослин». 1. Основні посади спеціальності 2. Фахівець із захисту рослин – головний технолог в землеробстві 3. Любов до професії	15
5	T5	Тема: Історія становлення захисту рослин. Розвиток спеціальності 202 «Захист і карантин рослин». 1. Спеціальність 202 Захист рослин і карантин: розширення можливостей харчової безпеки та сталого розвитку. 2. Перспективи і розвиток спеціальності 202 «Захист і карантин рослин».	15
6	T6	Тема: Загальна характеристика шкідливих організмів, що пошкоджують сільськогосподарські рослини. 1. Характеристика основні шкідників сільськогосподарських культур (комахи, нематоди, кліщі, слимаки, гризуни). 2. Втрати від шкідників сільськогосподарських культур в Україні.	15
7	T7	Тема: Сучасні та новітні методи захисту рослин. 1. Методологія захисту рослин у технологічному процесі вирощування культур. 2. Організаційно-технологічна методологія – основа ефективного захисту рослин. 3. Роль агротехнічного, біологічного та інших методи захисту рослин при виробництві фітопродукції 4. Методологія розробки та впровадження новітніх методів	15

		захисту рослин. 5. Генно-інженерний метод захисту рослин, його позитивні та негативні наслідки. 6. Фітонцидний метод захисту рослин та перспективи його використання. 7. Концептуальні підходи використання абіотичного методу захисту рослин	
8	T8	Тема: Несприятливі абіотичні чинники росту і розвитку рослин. 1. Вивчення природних, антропоприродних та культурних фітоценозів, видового складу їх рослин з підвищеною стійкістю до біотичних чинників. 2. Вивчення напрямків та систем виробництва фіто продукції з використанням та без використання синтетичних технологічних матеріалів 3. Вивчення біотичних чинників впливу на фітоценози.	15
9	T9	Тема: Геоінформаційні системи у захисті і карантині рослин. 1. Гіс в сільському господарстві, перехід до комп'ютерних технологій 2 Основні типи географічних об'єктів. 3 Комп'ютерні моделі географічних об'єктів 4 Векторні моделі географічних об'єктів	15
10	T10	Тема: Зовнішній і внутрішній карантин 1. Зовнішній карантин рослин. Організація і завдання зовнішнього карантину рослин. Поняття «об'єкт регулювання», «підкарantinний матеріал». Встановлення переліку об'єктів регулювання. 2. Реєстрація осіб, які здійснюють господарську діяльність, пов'язану з виробництвом та обігом об'єктів регулювання. Контроль за переміщенням об'єктів регулювання. 3. Внутрішній карантин рослин. Поняття про внутрішній карантин рослин. Завдання внутрішнього карантину рослин. Функції державного фітосанітарного інспектора. Об'єкти регулювання внутрішнього карантину рослин.	15
Разом за ЗМ 2			120
Разом за модуль 1			150

4.3. Форми контролю та методи оцінювання

Після вивчення курсу застосовується підсумковий контроль у формі заліку. Підсумкова оцінка визначається як середнє арифметичне значення оцінювання знань і вмінь здобувача вищої освіти за поточний та підсумковий контроль за 5-бальною системою з наступним переведенням в 100-бальну шляхом множення середнього значення на коефіцієнт переведення 20. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів. Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни. Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

**Розподіл балів оцінювання знань здобувачів вищої освіти
у семестрі за видами навчальних занять з дисципліни «Вступ до фаху»**

Поточний та періодичний контроль										Підсумковий контроль (залік)	Сума балів	
Змістовний модуль 1		Змістовний модуль 2								Індивідуальне самостійне завдання	40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			
Контрольна робота за змістовним модулем 1 – 2		Контрольна робота за змістовним модулем 2 – 8								10		

Оцінювання кожного з виконаних практичних завдань здійснюється за такими критеріями:

5 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичного завдання, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує практичне завдання стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки;

4 бали – здобувач вищої освіти достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичного завдання, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки;

3 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє базові знання окремих положень, наводить приклади типових бухгалтерських проведень, проводить прості розрахунки. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки;

2 бали – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичного завдання;

1 бал – здобувач вищої освіти не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді;

0 балів – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичного завдання.

Під час оцінювання знань і вмінь здобувачів можуть бути враховані результати навчання, отримані у неформальній освіті. Для цього, здобувач освіти, що має підтвердження про результати навчання у неформальній освіті (сертифікат, диплом чи інший документ), звертається із письмовою заявою в деканат факультету і складає підсумковий контроль предметній комісії. Наявність підтверджуючих документів є підставою для зарахування окремої теми лекційного чи практичного заняття, змістовного модуля чи всього навчального матеріалу дисципліни за умови, що програма неформальної освіти відповідає робочій програмі дисципліни.

5. Політики дисципліни

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету);
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу;
- своєчасно виконувати навчальні завдання;
- не покладатися лише на механічну пам'ять, не зазубрювати матеріал, а намагатися осмислити його;
- не відволікатися на сторонні справи під час занять;
- поважливе ставлення до думки інших членів студентського колективу;
- не користуватися електронними гаджетами під час занять;
- приділяти належну увагу завданням для самостійної роботи.

6. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

1. Основи екологічно безпечного застосування пестицидів у інтегрованих система захисту сільськогосподарських культур від шкідливих організмів агроценозів : навч. посіб. для студ. агр. вищ. навч. закл. / О. А. Дереча, М. М. Ключевич, А. В. Бакалова, Н. В. Грицюк та ін. Житомир: ЖНАЕУ, 2018, 224 с.

2. Прецизійні фітотехнології в агропромисловому комплексі України / Л. В. Аніскевич, Д. Г. Войтюк, С. М. Вигера, Н. І. Адамчук, Ф. М. Захарін, С. О. Пономаренко, М. М. Ключевич : монографія. Київ : НУБіП України. 2019. 798 с.

3. Технологія комплексного захисту овочевих культур від шкідливих організмів у фермерських господарствах та на присадибних ділянках : практ. посіб. для фермерів, власників присадибних і дачних ділянок, городників-аматорів / О. А. Дереча, А. К. Бойчук, Н. В. Грицюк та ін. Житомир : Вид. «Рута», 2019. 180 с.

4. Примака І. Д., Козак Л. А., Примака О. І., Голуб Б. Л., Демидась Г. І. Введення до спеціальності: навч. посіб. / за ред. Примака І. Д., Примака О. І. К.: Центр учбової літератури, 2009. 392 с.

5. Gerasko T., Tymoshchuk T., Moisiienko V., Hrytsiuk N., Alekseeva T. Phytocoenotic assessment of herbaceous plant communities in the organic sweet cherry orchard. *Scientific Horizons*, 2024, №27(5), P. 32–50. <https://doi.org/10.48077/scihor5.2024.32>

6. Грицюк Н.В., Тимошук Т.М., Бакалова А.В., Іващенко І.В. Вплив сумісного застосування протруйників та мінеральних добрив на рівень захворюваності рослин сої. *Землеробство та рослинництво: теорія і практика*. 2024. Випуск 1 (11). С. 73-80. doi: 10.54651/agri.2024.01.08

7. Субін В.С., Олефіренко В.І. Інтегрований захист рослин: підручник. Київ : Вища освіта, 2014. 336 с.

8. Стратегія і тактика захисту рослин Т.1. Стратегія; під ред. В.П. Федоренка. Київ : Альфа - стевія, 2012. – 503,[1] с.

9. Довідник із захисту рослин; за ред. М.П. Лісового. Київ : Урожай, 2019. 744 с.

10. Бровдій В. М., Гулий В. В., Федоренко В. П. Біологічний захист рослин : навч. посібник. Київ : Світ, 2014. 352 с.

11. Веселовський І. В., Манько Ю. П. Застосування гербіцидів на посівах польових культур. Довідник по бур'янах. Київ : Урожай. 2013. 205 с.

12. Марютін Ф. М., Білик М. О., Пантелєєв В. К. Фітопатологія : навч. посіб. Харків : Еспада, 2018. 552 с.

13. The Genera of Fungi: fixing the application of type species of generic names. P. W. Crous, A. Giraldo, D. L. Hawksworth, V. Robert, P. M. Kirk et al. *IMA Fungus*. 2014. Vol. 5.

pp. 60–141.

14. Байдик Г. В., Білецький Є. М., Білик М. О. та ін. Сільськогосподарська ентомологія. Київ: Вища школа, 2015. 354 с.

15. Сільськогосподарська ентомологія [Текст] : підручник / [М.Б. Рубан, Я.М. Гадзало, І.М. Бобось та ін.]; за ред. М.Б. Рубана. – 2-ге вид. Київ : Арістей, 2018. 520 с.

16. Моніторинг шкідників сільськогосподарських культур : підручник / [Й.Т. Покозій, В.М. Писаренко, С.В. Довгань та ін.]. Київ : Аграрна освіта, 2010. – 223 с.

17. Біологічні основи інтегрованої дії гербіцидів і регуляторів росту рослин [В.П. Карпенко, З.М. Грицаєнко, Р.М. Притуляк та ін.]; за ред. В.П. Карпенка. Умань : Сочінський, 2012. 357 с.

18. Гербіциди і продуктивність сільськогосподарських культур: Навчальний посібник / [З.М. Грицаєнко, А.О. Грицаєнко, В.П. Карпенко, І.Б. Леонтюк]; за ред. проф. З.М. Грицаєнко. Умань : УВПІ, 2015. 686 с.

19. Шувар І.А. Екологічні основи зниження забур'яненості агрофітоценозів : навч. посібник. Львів : Новий світ-2000, 2008. 494 с.

20. Методики випробування і застосування пестицидів; за ред. С.О. Трибеля. – Київ : Світ, 2011. 448 с.

21. Спосіб догляду за насадженнями каштанів : пат. 133852 Україна, МПК (2019.01), A01N 61/00, A01G 13/00, A01G 7/06 (2006.01), A01P 21/00; № u 2018 11177; заявл. 14.11.2018, опубл. 25.04.2019, Бюл. № 8. <https://base.uipv.org/searchINV/search.php?action=viewdetails&IdClaim=257832>

22. Спосіб створення фітокомпозицій-пінетумів для оздоровлення людей: пат. 133943 Україна, МПК (2019.01), A01G 23/00; № u 2018 11787; заявл. 29.11.2018, опубл. 25.04.2019, Бюл. № 8. <https://base.uipv.org/searchINV/search.php?action=viewdetails&IdClaim=257923>

23. Fungal nomenclature at IMC10: report of the nomenclature sessions. S. A. Redhead, V. Demoulin, D. L. Hawksworth, K. A. Seifert, N. J. Turland *IMA Fungus*. 2014. Vol. 5. pp. 62–449.

Викладач _____

Наталя Грицюк

Завідувач кафедри _____

Тетяна Тимошук